

nominal determination and category emergence: diss. Dr.phil.: Anglistik und Amerikanistik / Sommerer Lotte. — Wien, 2011. — 371 p.

8. The Cambridge History of the English Language / [ed. by R. Lass]. — Vol. 3: 1476 – 1776. — Cambridge: Cambridge University Press, 2000. — 794 p.

Ольга Мачушник. Функции определенного артикля в произведениях В. Шекспира.

В статье доказывається, що англійський артикль почав придбувати свій сучасний вид уже в ранньомодерній англійській мові. Контекстуальний аналіз проведено на основі твору В. Шекспира «Укрощення строптивий», проводя паралель з сучасною англійською.

Ключевые слова: ранньомодерній англійський мову, визначений артикль, загальнознаність, унікальність, порівняльна конструкція.

Olha Machushnyk. The functions of a definite article in works by W. Shakespeare.

The author argues that an English article started acquiring its modern features already during the Early Modern English period. The content analysis is conducted on the basis of W. Shakespeare's work «The Taming of the Shrew» by drawing a parallel with Modern English.

Key words: Early Modern English, definite article, common knowledge, uniqueness, information structure, comparative construction.

УДК 811.11

К. Ю. Терещук

ІНФОРМАЦІЙНО-СТРУКТУРНЕ НАВАНТАЖЕННЯ СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОГО АДВЕРБА ONLY

У статті автор доводить, що середньоанглійському прислівнику only притаманні певні способи маркування старої та нової інформації. Здатність середньоанглійського адверба впливати на інформаційну структуру тексту доводиться за допомогою контекстуального аналізу писемної пам'ятки середньоанглійської мови Дж. Чосера «Кентерберійські оповідання».

Ключові слова: топік, фокус, предикат, суб'єкт, інформаційна структура, середньоанглійська мова.

Постановка проблеми. На сучасному етапі дослідження інформаційно-структурних особливостей речення зростає інтерес до засобів маркування інформації у ньому. З цієї точки зору прислівник є об'єктом дослідження у працях сучасних зарубіжних науковців [1, 3, 4, 5], що займаються дослідженням методів структурування інформації у дискурсі. Аналізуючи прислівник *only* на синтаксичному рівні, маємо змогу простежити його позиційні та маркувальні особливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фокусуючі прислівники, а саме *only, even, just* були досліджені такими зарубіжними лінгвістами як Д. Хауманн [3, с. 296-299], Кім Соян [6, с. 6-15], Хільда Хассельгерд [2, с. 252-254]. Відповідно до вищезгаданих досліджень, означеним адвербам властива висока продуктивність у формуванні новизни інформації, тобто маркуванні саме фокусу речення.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні гнучкої позиції прислівника *only* в середньоанглійській мові як маркера таких інформаційно-структурних компонентів, як топік (стара інформація) та фокус (нова інформація) речення. Досягнення поставленої мети передбачає здійснення аналізу середньоанглійської пам'ятки «Кентерберійські оповідання»

Дж. Чосера. Методом суцільної вибірки виокремленні речення з прислівником *only*, який займаючи початкову, серединну чи кінцеву позицію, здатен маркувати топик чи фокус речення. Також нами здійснено порівняння оригіналу твору з його адаптацією на сучасну англійську мову, на предмет наявності структурно-інформаційних розбіжностей.

Виклад основного матеріалу. Адверб *only* використовується для уточнення, модифікації та детермінування інших частин мови. Будучи фокусуєчим елементом, він характеризується позиційною гнучкістю та не лімітується певною позицією, навіть попри відносно регламентований порядок слів середньоанглійського речення. Це впливає з основної функції адверба, яка полягає у модифікації широкого спектру слів, які належать як до основних частин мови, так і до другорядних [6].

У творі «Кентерберійські оповідання» Дж. Чосера прислівник *only* використовується у 75 різноманітних конструкціях, у простих розповідних реченнях. Проаналізувавши структуру цих речень, нами було виокремлено наступні моделі порядку слів: *OnlyOSV*, *OnlySVO*, *OnlyOVS*, *OnlySV*, *OnlyVO*, *SVOOnly*, *SVOnly*, *VSOOnly*, *SVOnlyO*, *SOnlyVO*, *VOnlyO*; та за кількісного методу вираховано відсоткове співвідношення у частоті вживання вищезгаданих конструкцій (див. табл. 1.1.):

Таблиця 1.1.

Моделі порядку слів з прислівником *only*

№	Тип порядку слів	%
1	OnlyOSV	4,5%
2	OnlySVO	7%
3	OnlyOVS	9,5%
4	OnlySV	13%
5	OnlyVO	6,5%
6	SVOOnly	6,5 %
7	SVOnly	13%
8	VSOOnly	5,5%
9	SVOnlyO	16%
10	SOnlyVO	5,5 %
11	VOnlyO	13%

Отже, прислівник *only* здатен займати досить гнучку позицію, знаходячись як перед суб'єктом та предикатом, або між ними, так і після них, займаючи у кінцевій позиції.

Розглянемо детальніше приклади речень із твору «Кентерберійські оповідання» з різним порядком слів, в яких середньоанглійський фокусуєчий прислівник *only* займає початкову (1), кінцеву (2) та серединну (3;4) позиції.

Речення з порядком слів **OnlyOSV** представлене у прикладі (1):

- (1) «Only the sighte of hire whom that I serve,
Though that I nevere hir grace may deserve,
Wolde han suffised right ynough for me.»

Якщо порівняти даний приклад з сучасний англійським варіантом, то можна зробити висновок, що порядок слів і вживання *only* співпадають: «Only the sight of she whom I serve, // Though that I never her grace may deserve, // Would have sufficed right enough for me.»

Речення з порядком слів **SVOnly** представлене у прикладі (2):

- (2) «Ye sholden have cleped only,

Youre trewe friendes olde and wise.»

У адаптації порядок слів зберігається, проте *only* відсутній у перекладі: «You should have first called a few people to your counsel».

В реченні (3) прислівник *only* займає серединну позицію та зафіксований з порядком слів **SVOnlyO**:

(3) «But it were oonly dame custance allone.»

У варіанті адаптації знаходимо невідповідність з оригіналом як у структурі речення, так і у вживанні *only*, яке в даному прикладі відсутнє перекладається як *but*: «Each one, that is, but Constance, she alone.»

Розглянемо речення з порядком слів **VOnlyO** (4):

(4) «Save oonly me and wrecched palamoun...»

Якщо порівняти оригінальний варіант з варіантом адаптації, то простежується втрата *only* та його заміна еквівалентом 'but': «There's left but me and Palamon...».

З метою встановлення особливостей інформаційної структури речень з *only* нами було розділено випадки вживання конструкцій з *only* на дві групи: в одній з яких *only* маркує нову інформацію, а також фокус речення, а в іншій *only* маркує стару інформацію та представляє топик. З метою встановлення зв'язку між порядком слів у реченні та наявністю у ньому топіку чи фокусу, ми проаналізували їх інформаційну структуру залежно від попередньо виокремлених типів конструкцій (див. табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Тип інформації, що маркує адверб *only*

№	Тип порядку слів	Тип інформації
1	OnlyOSV	маркує об'єкт, як фокус речення.
2	OnlySVO	маркує суб'єкт, як фокус речення.
3	OnlyOVS	маркує об'єкт, як фокус речення.
4	OnlySV	маркує суб'єкт, як фокус речення.
5	OnlyVO	маркує предикат, як топик речення.
6	SVOOnly	маркує об'єкт, як топик речення.
7	SVOnly	маркує предикат, як фокус речення.
8	VSOonly	маркує суб'єкт, як топик речення.
9	SVOnlyO	маркує об'єкт, як фокус речення.
10	SOonlyVO	маркує суб'єкт, як топик речення.
11	VOnlyO	маркує об'єкт, як фокус речення.

Отже, розглянемо детальніше приклади речень із твору «Кентерберійські оповідання» з різним порядком слів, в яких середньоанглійський прислівник **only** маркує фокус (1) та топик (2) речення.

(1) «Ne at this tale I saugh no man hym greve,

But it were oonly osewold the reve.»

(«I didn't see the tale one man aggrieve,

Except, that is, for old Oswald the Reeve. »)

Речення (1) взяте з прологу мажордома («The Reeve's Prologue»). У цій конструкції (**SVOnlyO**) *only* маркує об'єкт 'osewold the reve' як фокус речення. Оповідач наголошує саме на Освальді, виокремлюючи його серед інших людей. Цікавим є те, що в сучасній англійській адаптації автор замінив *only* на *except*, для того щоб звернути ще більше уваги на фокус речення.

(2) «The thridde spece of avowtrie

is somtyme bitwixe a man and his wyf, and
That is whan they take no reward in hire assemblynge
but oonly to hire fleshly delit...»

(«The third kind of adultery is sometimes between a man and his wife. That's when they regard sexual union as just for their fleshly delight...»)

Приклад (2) взятий з розповіді священика («The Parson's Tale»), де *only* модифікує предикат речення 'to hire' та маркує його як фокус речення. В даному реченні розповідь йде від імені священика, який розповідає про 'kind of adultery', перераховуючи їх: 'the thridde'. В даному випадку новизна інформації, яку маркує *only* не була виявлена, проте *only* залишається маркером фокусу.

Висновки. У «Кентерберійських оповіданнях» Дж. Чосера прислівник *only* у простих розповідних реченнях здатен займати достатньо гнучку позицію: перед суб'єктом чи предикатом, між ними або після них. Позиція прислівника в речення та особливості конструкцій, їх порядку слів дещо різняться в оригіналі та його адаптації на сучасну англійську мову. В багатьох випадках *only* замінюється іншими словами, або ж взагалі опускається, проте є й приклади абсолютно ідентичних конструкцій, в яких зберігається як вживання *only*, так і власне порядок слів. Прислівник *only* маркує як нову, так і стару інформацію для дискурсу. Проаналізувавши інформаційну структуру речень залежно від попередньо виокремлених типів, ми дійшли висновку що *only* маркує в основному фокус речення, незалежно від новизни інформації у дискурсі.

Список використаної літератури

1. Alexiadou, Artemis. Adverb Placement: a case study in antisymantic syntax / Artemis Alexiadou // Linguistic aktuell. – 2000. – 382 p.
2. Hasselgård, Hilde. Adjunct Adverbials in English / Hilde Hasselgård. – Cambridge: Cambridge University Press, 2010. – 320 p.
3. Haumann, Dagmar. Adverb licensing and clause structure in English / Dagmar Haumann // Linguistic aktuell. – 2007 – 439 p.
4. Kiss, Katalin E. Adverbs and adverbial adjuncts at the interfaces / Katalin E Kiss. – Berlin: Walter de Gruyter, 2009. – 377 p.
5. Lenker, Ursula. Argument and Rhetoric. Adverbial Connectors in the History of English / Ursula Lenker. – Berlin: Walter de Gruyter, 2010. – 293 p.
6. Soyoun, Kim. Focus particles at syntactic, semantic and pragmatic interfaces: the acquisition of only and even in English / Kim Soyoun, 2011. – 147 p.

Екатерина Терещук. Информационно-структурная нагрузка среднеанглийского адверба *only*.

*В статье автор отстаивает мнение о том, что среднеанглийскому фокусирующему наречию *only* присущи определенные способы маркирования старой и новой информации. Способность среднеанглийского адверба *only* влиять на информационную структуру текста демонстрируется с помощью контекстуального анализа письменного произведения среднеанглийского языка Джеффри Чосера «Кентерберийские рассказы».*

Ключевые слова: топик, фокус, предикат, субъект, информационная структура, среднеанглийский язык.

Kateryna Tereshchuk. Information and structural load of Middle English adverb *only*.

The author claims that a Middle English focusing adverb 'only' is characterized by the certain methods of marking old and new information. The ability of Middle English focusing adverb 'only' to influence the information structure of a sentence is demonstrated by means of contextual analysis of Middle English written record «The Canterbury Tales» by Geoffrey Chaucer.

Key words: topic, focus, predicate, subject, information structure, Middle English.